

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA :
Strada Francisc Deák, No. 2.
Telefon 10-02.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:
Apare de trei ori pe săptămână. 25 Lei
Pe o lună. . . . . 260 Lei
Pe un an. . . . .

Minoritarii și limba românească

E destul să se scoale un Român și să i-a partea tânguirilor celor nemulțumiți și într-o clipă toate ziarurile maghiare înegresc pagini întregi de declarațiile D-lui Iorga, D-lui Costaforu etc. Declarațiile sunt întinse, sucite și răsucite ca să se potrivească pe inconștiența lor. Căci numai inconștiență și dușmănie oarbă stă la baza revendicărilor minoritare, ațâțate și aici de o anumită presă, al cărei ecou se fac anumitele gazete din București.

Este atât de comod să judeci lucrurile din Oradea-Mare, privindu-le din foisorul de foc dela București; sau să le judeci, cum le judecă cei de aici, prin prisma neagră și tendențioasă a patimei dușmane.

Căci dacă am face bilanțul argumentelor, am găsi că toate viciile minoritarilor, însoțite de lacrimile mondialilor români sunt ori ațâțări împotriva unității neamului nostru, ori greșeli dăunătoare în orice caz acestei unități. Chiar dacă unguirul și mai cu osebire evreii, căci ei știu mai mult, ar fi nu în România ci undeva pe glob, ei s'ar încapățâna să învețe altă limbă, traducând până și termenii tehnici și neologismele, pe care le găsești la toate popoarele civilizate. Atât unguirul, cât și evreii, se cred elita omenirii cu limbă-le cu tot și disprețuiesc tot ceea ce nu este al lor. Fermente distructive în concertul popoarelor, ei urăsc mai ales limba românească, deși nu o cunosc și și nici nu-și dau seama de frumusețea ei. Ei nu privesc o hartă și mai cred în tulburarea apelor și în reintegrarea chimerei, care a trăit atâtea veacuri susținută de vremuri. Dar vremurile s'au schimbat, omenirea a făcut dreptate celor nedreptățiți și nepăsătoare de pretențiile medievale, ea va merge pe drumurile cele noi. Nu mai poate fi vorba de revendicări, când procesul cel mare a căpătat sentință definitivă. Nu mai poate fi vorba de victoria urei, când lumea este din ce în ce tot mai puternic împinsă spre înfrățire și spre iubire.

România va lua toate măsurile nu ca să asuprească pe minoritari, ci ca să-i trezească și să-i ducă pe noile drumuri. România face același drum cu marile națiuni urzitoare ale zilelor de mâine și minoritarii noștri ori vor apărea ca niște caraghioși, ori vor regreta că nu au înțeles vremurile.

Căci ce prigonire poate fi obligația de a învăța și limba țării pe lângă limba ta? ce asuprire poate fi nevoia de a cunoaște trecutul țării în care trăiești, când te las să-ți glorifici trecutul tău?!

A ne cunoaște limba și trecutul nostru și numai atât și a respecta drepturile tale și limba ta, nu înseamnă oare că noi căutăm o punte de înțelegere? Noi nu facem eceace și făcut voi: ați încercat să ne ștergeți limba și trecutul și să ne faceți unguiri. Noi vrem să ne cunoașteți, încredințați că atunci ne veți iubi. Noi suntem siguri, că

după-cum din lemn de soc nu poți face mobilă de nuc, tot astfel din rassa voastră nu putem plămădi noi români și nici din români unguiri. Numai voi ați fost înșelați de această iluzie și ați făurit din români, în cazul cel mai fericit pentru voi, niște specimene hibride de oameni, niște cetățeni nedefiniți, tot atât de primejdioși și pentru voi ca și pentru noi. Noi ne dăm dar seama că ar fi și primejdios și iluzoriu să facem din voi altceva decât ceea ce sunteți. Și de aceea vă respectăm mai mult decât sunteți unguiri cinstiți, cu gânduri curate, nu cu pumnalul la spate! Învațați dar limba și trecutul neamului cu care va hărăzit sfânta dreptate să trăiți de aci înainte și nu vă mai aruncați ochii spre vremuri chimerice, cari nu vor mai veni. D-l Iorga e prea mare cugetător ca să nu fi înțeles același lucru și să nu fi vorbit decât de o eventuală siluire a limbei și a drepturilor voastre.

Limba românească vă va îndrepta pe înalta cale a iubirii, iar un pic de iubire sinceră din partea voastră vă va face să învațați limba românească.

Nu, nu șovinism, nici antisemitism nici un alt sentiment negru nu mă face să vă dau aceste sfaturi. Ci convingerea că voi mai credeți în provizoratul vremurilor, deși trecutul a fost o chimară, deși dacă v'ați uita mai bine încotro a pornit-o lumea, v'ați convinge și voi că vremurile noi cer mentalități noi.

Și fără vol, iubirea și sinceritatea va învinge, căci a ei a fost și este victoria în ultimă instanță!

Un poet mare al nostru, pe care dacă l'ați cunoaște cum cunoaștem noi pe Petőfi, l'ați iubi, a spus cândva: „Nu 'nvie morții, e 'nzadar copile”!

Am mai făcut apel la voi și altădată, nu fiindcă voiam să vă romanizăm, ci fiindcă voiam să vă luăm pe drumul cel frumos pe care merge lumea cea civilizată. Și atunci v'ați strecurat, căci nu vedeți ceea ce vedeam noi în buna noastră înțelegere: înfrățirea sinceră, la înălțimea vremurilor.

George Bota.

Curiozități.

Nici odată grecii nu-ți vor spune că în „Epirul de Nord” se găsesc români. Oficiul grecesc „Messenger D'Athènes” scrie: abia dacă toți români din Grecia formează un bălcu. Cu toate acestea numai cei din împrejurimile Atenei, vizitați de cutare profesor român, formează trei bălcuiri. Dar sunt împrejurări când grecii vorbesc de existența aromânilor. Astfel, cu ocazia asasinatului dela Kakavia, fiind în căutarea unei eștri din teribilul impas, grecii au căutat să convingă pe un păstor aromân, Papahagi, să facă o măturie false Grecii, cereau aromânului să afirme că asasinii aveau costume albanezești. Va să zică există un aromân în Epirul de Nord!

Noul guvern

Ieri seară d. I. I. C. Brătianu a prezentat M. S. Regelui spre semnare lista noului guvern iar azi dimineață s'a publicat în „Monitorul Oficial”.

Noul guvern este astfel format:

Președinte de consiliu și

Interne:

Finanțe:

Agricultură:

Lucr. Publice:

Comunicații:

Industria:

Războiu:

Culte:

Instrucție:

Muncă:

I. I. C. Brătianu

V. Brătianu

Al. Constantinescu

Gen. Traian Moșoiu

Gen. Artur Văitoianu

Tancred Constantinescu

General Mărdărescu.

Al. Lepădat

Dr. Angheliescu

Săveanu.

Noul guvern va depune astăzi după masă jurământ. După aceea se va prezenta Camerei unde primul ministru va ceta programul guvernului. Se crede că conform acestui program se va continua aceeași politică financiară, numai că se va căuta să se valorizeze mai bine avuțiile naturale pentru a se putea ameliora situația economică și financiară a țării.

Cercul Franco-român

Sâmbătă seara, la apelul vechiului comitet, au răspuns cetățeni într'un frumos număr și din tot ce avem mai ales în Oradea pentru reorganizarea cercului franco-român. Într'o atmosferă caldă latină, la care spre cinstea lor au luat parte și minoritarii, s'a deschis ședința sub președinția P. S. Roman Ciorogariu. Copilașii dela liceu au intonat un cântec franțuzesc sub conducerea harnicului profesor Ioseph Linard. Cuvintele însuflețite ale P. S. Roman Ciorogariu, au convins pe toată lumea că regina popoarelor civilizate, sora noastră Franța, trebuie să ne fie călăuză pentru drumurile cele noi. P. S. face apel să se pornească un curent puternic în spiritul nobil francez, care va folosi și neamului și omenirii.

Se procedează apoi la alegerea unui comitet din toate ramurile de activitate socială, din care apoi se va constitui un comitet de conducere. Sunt aleși în comitet: P. S. Roman Ciorogariu președinte de onoare, P. S. Frențiu și General Meunier membri de onoare, iar ca membri: Dnele Greceanu, Skeleti, Buzescu și Dșoara Florica Oprea. Dni Peter, Stăncescu Ștefan, Comandantul div. 17, V. Hodor prefectul județului, profesor Linard, profesor Hegedus, Dr. Vizner, Speranță, Bogdan Ionescu, George Bota, col. Bacaloglu, Dr. Nicolae Zigre, Dr. N. Popoviciu, Dr. Magier, Valente Ionescu, Pappudof, Ciuntu, Catana.

Pentru Sâmbătă 3 Noemvrie ora p. m. toți acești membri, afară de cei de onoare, se vor aduna la cercul militar spre a-și alege comitetul de conducere.

Di General Olteanu, fondatorul acestui cerc, a ținut să-și continue frumosul său gest și să dea adăpost cercului franco-român, în localul cercului militar.

Avem credința că dela acest frumos curent, independent de orice considerații, nu vor lipsi niciun cetățean dornic de armonie socială.

Domnul Șef!

Unde ai mai văzut atâția șefi ca pe la noi! Funcționarul cu capacitatea și studiile universitare precum și acel angajat cu IV clase primare ori 2 clase secundare — este șef.

La aceleași servicii îi găsești, lucrează fiecare independent, căci fiecare este șef. De sine se înțelege că în acest ideal aranjament de organizație, ne expunem la pericolul, care poate fi numai în detrimentul serviciului. Unitatea de conducere să măcină, și suferă în detrimentul publicului mare.

Încât puterea executivă dela Șef la Șef trece în mod rațional și legal mai departe, — merge totul bine. Dar dacă părerile nu cadrează — să izbesc elemente divergente, se dă loc la discuții, și acela care este păgubit, este populația. Energiile în executare de serviciu privesc și au caracterul șefului principal. Discuțiile dintre șefi e bine să rămână întotdeauna între pereții birourilor, ele să nu fie răspândite în publicitate.

Publicul este susceptibil la neînțelegeri și comentează greșit și la moment frecări interne.

Domnul Șef cu autoritatea Sa să grijească întotdeauna de bucătăria și organele subordonate.

A da declarații în publicitate, mai ales în ziarele străine, șef contra șef, ori subșef contra șef într'un organism sănătos nu se poate admite.

Conceptia Domnului Șef trebuie să devină, o asigurare a mersului normal, și excluderea ingerințelor sistemului nervos. Reclama dela șef la șef ori dels subșef la șef în publicitate esre un spectacol caraghios.

Cețiți ziarul

„Vestul României”
apare de trei ori pe săptămână

Sprîjiniți studenții români!

In atențiunea d-lor șefi de autorități.

S'a început noul an școlar... Școlile secundare sunt țixite de elevii români, deși greutățile susținerii și taxele școlare sunt foarte mari. Nu tot așa e la școlile superioare.

Pe lângă acestea nu mai sunt multe internate încăpătoare, unde să se adăpostească și să aibă o masă substanțială studenții merituosi și dornici de învățatură. Abia găsești câte două, trei căminuri în centrele universitare cu mil de studenți (la noi poate nici peste 10 ani nu va fi cămin.) Căminurile sunt insuficiente pentru cei cu mijloace reduse.

Și atunci ce se întâmplă? Mulți rămân pe stradă fără adăpost, fără hrană, sbătându-se cu greutățile traiului. Studentul român trebuie să se umilească, să cerșească așa zicând, până își găsește — după multe alergări — un serviciu. Iar dacă e norocos, muncește din greu — servind la doi, trei stăpâni — ca să poată trăi de pe o zi pe alta, lăsând pe planul al doilea școala la care a visat atâta.

E trist, dar e așa. Tânărul visător și idealist se izbește prea de curând de multe greutăți. Numai de decepții amare are parte; i se spulberă toate iluziile frumoase și toate visele unei adevărate vieți studențești.

De ce aceasta? Pentru că avem nenorocirea să trăim într-o vreme când egoismul nu cunoaște margini când sătulul nu crede pe flămând și când nu există simț moral.

Au trecut timpurile, când bogătașii luau băieții săraci, dar capabili, și îi trimiteau la școli. Azi nu se mai dă sprîjinul convenit unui tânăr silitor.

Și nu se cerșește mila nimănui. Se cere doar să dea, nu dintr'al său și nu fără recompensă; un post, o funcțiune cer mai toți tinerii români, cari sunt avizați la un ajutor oarecare.

Serviciu pentru serviciu cere studentul român, dela d-nii șefi ai autorităților. Și nu e greu a satisface dorința studentului petiționar, atunci când se plânge pe toate cărările de lipsa mare a funcționarilor români, ori când se găsește încă și acum de acei funcționari, cari au obraz să spună că nu pot face cutare lucru, fiindcă nu știu românește.

Astăzi nu se mai poate zice că nu sunt români cu pregătire. Sunt de ajuns și nici nu trebuie căutați. În schimb avem și azi autorități, ca: Primăria, Administrația Financ., Subprefectura, Tribunalul, Casa cercuală, Sedria orfanală, s. a. care gem de străini cari nu știu o boabă românească, iar pe Români îi poji număra pe degete. Se lucrează și acum în România mare cu traducători.

Ar fi de dorit mai multă bunăvoință față de studenții, în drept, cari se prezintă să solicite vre'un post, iar față de cei aflători în serviciu, un tratament mai binevoitor, avansându-i la timp. Să nu vadă numai pe funcționarul în student, ci să-și aducă aminte că acesta are obligații și față de el însuși.

Incurajarea și sprîjinierea elementelor tinere să ia locul indolenței dăunătoare, sub raporturi multiple. Numai astfel se vor forma adevărații funcționari — oameni de încredere, de cari se simte atâta nevoie în organizația noastră nouă de Stat civilizat.

Cerem primirea studenților români, în funcțiunile publice, urmându-se exemplul autorităților dela Cluj.

Ioan Nagy, stud. în drept a. III.

JULIU GERGELY

CROITOR CIVIL ȘI MILITAR

Mare magazin de rechizite
UNIFORME ȘI CHIPIURI

Oradea-Mare, Bui. Reg. Ferdinand, 55

Constatarea naționalității române în baza tratatelor de pace

La Prefectură a sosit regulamentul pentru aplicarea dispozițiilor tratatelor de pace și anexelor cu privire la constatarea drepturilor de a dobândi, naționalitatea română și a pierderii acestei naționalități. Regulamentul a fost semnat de Rege în 14 Octombrie a. cor., decretând aprobarea în vîrteza articolului 88 din constituție. Se consideră ca supuși români persoanele cari aveau indigenatul (apartenența) la data intrării în vigoare a tratatelor. Evreii locuind pe unul din teritoriile României la data punerii în vigoare a tratatelor și cari nu se pot prevala de nici o naționalitate, își vor regula drepturile conform art. 133 din constituție.

Lucrările au fost încredințate puterii executivă fiind magistrații ocupați cu executarea obligațiilor excepționale.

Depinde foarte mult de modul cum vor executa autoritățile administrative polițienești și comunale, obligațiile date prin regulament, și avem convingerea că mai ales aici se va depune o deosebită activitate ca să fie executat în cele mai bune condițiuni, apărând interesele generale, și controlând toate documentele ce vor fi prezentate cu toată rigurozitatea. Știm că în jurul eliberării certificatelor de apartenență au fost vii discuții.

O revidlare a acestor lucrări cu aceasta ocaziune va servi interesului public. Principiul este, ca să ai cetățeni buni și liniștiți, să fie chiar și mai puțini la număr.

Aceia cari au exercitat dreptul de opțiune pentru o naționalitate străină sunt obligați ca în cursul celor 12 luni următoare datei opțiunii să-și strămute domiciliul în Statul în favoarea căruia au optat.

Cererile de supușenie vor fi rezolvate de Ministerul de Interne, o comisiune mixtă centrală compusă din 3 membrii, și la primire se va face jurământ. Noul regulament a fost distribuit, tuturor comunelor din județ spre executare.

Știri mărunte

— La 20 Noembrie Generalul Primo De Rivera, primul ministru al Spaniei se va întâlni cu Mussolini la Roma.

— Comandamentul militar din Basarabia atât de violent atacat în sesiunea trecută a parlamentului și de presă, a fost desființat cu data de 15 Noembrie.

— Vineri s'a judecat apelul parchetului pentru menținerea în arest a d-lor Spătar și Lungulescu. Sentința a infirmat mandatul de arestare.

— La New-York un gardist de la un ospiciu de alienați a dat un pumn zdrăvan unui alienat care a încercat să fugă. Nebunul, în urma acestui pumn, și-a recăpătat rațiunea.

— Marele muzicant francez Viacot d'Indy a fost decorat de M. S. Regele Ferdinand cu medalia Benemerenti cl. I.

— Mussolini a fost ridicat la rangul de duce de Regele Italian. Cetățenii din Romagna vor restaura castelul feudal dela Camminota, și-i vor dărui lui Mussolini. În acest castel se vor păstra toate obiectele pe care le primește premierul ca omagiu din Italia și din alte părți ale lumii.

— Marele statistician italian Luigi Ixarto a făcut o statistică a populației diferitelor state de pe pământ. Pe suprafața globului, din 475 milioane de locuitori, 250 milioane sunt femei. Va să zică sunt 25 milioane femei mai mult decât bărbați.

— În Vatican nu pot intra femeile parfumate.

— Cunoscutul Ion Petringenar, care în timpul alegerilor averescane a intrunit mai multe voturi la Beiuș decât Generalul Averescu a fost arestat. După ce exorcise mai mulți comercianți a înșelat cu 500.000 Lei mai mulți țărani pe cari îi îndemna să plece în America.

— Scarlatina face ravagii în Bucovina, și în Cluj bătute cu furie. Școlile primare s'au închis.

— Academia Română a comemorat pe George Lazăr printr-o ședință în care a vorbit d-l prof. Bogdan Duică.

TEATRU ♦ LITERE ♦ ARTA

LITERATURĂ

Scrisoare

VETURIEI.

Pentru tine:
— un lung șirag de gânduri ciudate, ce
(mă 'mbie
— o foaie de hârtie;
— o pană pentru scris...
Cu ochii ei albaștri ca două zări de vis...
Vreau să-ți vorbesc de Toamnă:

... Imi pare o domniță din vremuri...
(o solie!

O simt pe lângă mine măhnită cum distramă
Sub plinul — acestei firi —
Cum cerne,
Cum așterne
Din frunzele pălite un lung covor de-aramă
Ca niște 'nsângerate, fășii de amintiri...

Imi pare o domniță cu păr bălan
Ce vine
Și revine
În fiecare an
Să-și vadă tot trecutul iubirii, — în ruine...

Imi pare o domniță frumoasă ce nu plânge
Dar stă îngândurată cu suflet obosit —
Imi pare o domniță frumoasă ce își strânge
Și 'mparte 'n dărnicie din inim' — al său sânge
Copacilor cu ramuri firave 'n asfințit...

Așa cunosc eu Toamna ce moare lângă mine
Senină,
Liniștită
În japtul unei zi...
Intocmai ca și Toamna trecută cum muri...
— Incununată 'n clipa din urmă cu glicine
Urmată de alatul culesului de vii.
Cesar Pruteanu.

Reviste.

„Gândul nostru” No. 6—7 din Aug. și Septembrie. Harnica revistă leșeană de sub conducerea publicistului apreciat Sandu Teleajem și Al. I. Zirra, în ciuda tuturor oboselilor cari au cuprins mai toate revistele în timpul verii — fapt care le-a determinat la vacanțe cari se prelungesc încă — își continuă apariția, îngrijit și cu pricepere redactată. Numărul dublu de față aduce un bogat sumar iscălit de Sandu Teleajem, Emil Serghie, Ion Dongoroz, A. Pop Marțian, Adrian Pascu, Tudor Mărinescu, Al. I. Zirra, N. Dimăraș, Paul I. Papadopol.

Recenziile cu nerv.

„Cele Trei Crișuri pentru popor” No 2 din Noembrie. Revista aceasta de sub conducerea d-lui Gh. Tulbure, pare a ști ce vrea. Cu un program bine stabilit, își continuă apariția. Fără altă pretenție decât aceea de a putea să fie de folos cititorilor cărora se adresează, fără a căuta să formeze vr'o platformă conducătorului, așa după cum avem exemple aci în Oradea-Mare, chiar, revista „Cele Trei Crișuri pentru popor” pare ecoul dorințelor noastre ale tuturor pentru a veni în ajutorul poporului de aci.

Sumarul No. de față ne aduce o poezie de George A. Petre, un articol de Dr. G. poezii populare culese de harnicul Vasile Sala o cronică neiscălită despre Industria din Bihor o reproducere a Dir. Simionescu despre hrana vitelor etc. etc.

Peninsul Balcanică anul I No. 6 din Noembrie aduce un bogat material informativ în chestiile balcanice. Revista devine din ce în ce mai interesantă și toți cei cari se interesează de soarta românilor macedoneni vor putea-o urmări cu mult folos. No. de față ne aduce articole iscălită de Turnus, Cioți, Meghea Gh. Petru etc., și poezii de Panait și Emil Papazisu.

Buletin Politic

Intern.

In fine s'a format noul guvern. Patru miniștri din fostul guvern au rămas afară și anume: J. Th. Florescu, C. Banu, Sassu și A. Cosma. Programul noului guvern va fi celit azi Marți la cameră când se va prezenta pentru prima oară adunării noul guvern.

Ministerul Muncii și ocrotirilor sociale se divide în două. Politica financiară a țării va fi aceeaș numai că se intensifică producția avuțiilor naturale.

In mai multe regiuni pădurile ard. Sute de hectare au fost lăsate pradă focului mistuitor pe când orașele suferă de lipsa de lemne.

Corpurile legiuitoare își vor începe activitatea, Camera Marți și Senatul Miercuri.

Parchetul militar și Siguranța generală descoperă mereu noutăți în chestia spionajului.

Extern.

In Germania frământările continuă. Guvernul central a adresat un ultimatum guvernului Saxoniei să demisioneze până Duminică. Dacă nu se va executa va lua măsurile coercitive. Stressemann anunță că va ține un discurs pentru toată lumea.

In urma propunerii engleze, Franța a precizat condițiile ei. Cităm pe cele mai importante: Franța nu renunță la gașurile permanente și sigure; nu admite, fără consimțământul său, mișcarea datoriei germane; nu acceptă alt organ, în locul comisiunii reparațiilor, pentru fixarea capacității de plată a Reich-ului; aliații trebuie să observe ca tratatele să fie respectate.

In Grecia, revoluționarii înaintând în spre Atena, au fost înconjurați de trupele guvernamentale la Teba.

Chestia școlilor evrești

— Delegația părinților evrei la d. prefect. —

Azi s'a prezentat d-lui prefect V. Hodor o delegație de 13 părinți evrei în frunte cu d. Dr. Iosif Lanczi care a cerut ca să intervie spre a se reveni asupra ordinului dat de Ministerul Instrucțiunii prin care se dispune ca elevii evrei cari urmau secția maghiară a liceului Gojdu să treacă la secția românească. Acest fapt îl motivează, că elevii ar avea de luptat cu greutăți mari ale limbii.

Declară în mod solemn, că sunt cetățeni loiali al statului român și doresc ca să se acomodeze cu cea mai mare sinceritate înaltelor interese de stat. Roagă însă să li se dea timp pentruca treptat să poată însuși copiii lor limba statului.

Aceasta este în interesul lor, pentrucă, dorind ca să devie cetățeni buni, cunoașterea limbii statului este indispensabilă.

D. Prefect V. Hodor le-a răspuns: Iau cu satisfacție cunoștință de de-

clarățile loiale ce le faceți. Fiindcă nu cunosc însă ordinul referitor la școli nu pot decide nimic. Voi lua contact cu d. dir. regional S. Gocan și vom căuta ca să fiți satisfăcuți.

Dacă nu cade în sfera autorităților locale rezolvirea cererii d-voastră însă atunci să vă adresați ministerului de instrucție publică care — sunt convins — va găsi o soluție prin care, atât punctul de vedere al intereselor de stat cât și dorințele d-voastre, să fie satisfăcute.

PETRU VURUCLAS

avocat stagiar

lucrează în cancelaria

Dr. JULIU POGANI

Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul 10.

INFORMAȚIUNI

ULTIMA ORA

Ziua nașterii M. S. Regina Maria. Ieri s'a sărbătorit cu mare ceremonie în biserica gr.-or. ziua nașterii M. S. Reginei Maria a României.

Azi asistat toate autoritățile militare cât și cele civile în cap cu d. Prefect al județului Victor Hodor și primarul orașului Coriolan Bucico.

Rectificare. Raportajul ziarului nostru asupra procesului de inzulță și calomnie intentat de D-l Profesor Bogdan Ionescu contra D-lui M. G. Samarineanu a fost scris de Directorul ziarului după notițele luate în ședința Tribunalului. Vorbirea D-lui M. G. Samarineanu ținută în apărarea sa a fost publicată după notele puse la dispoziția redacției de însuși D-l M. G. Samarineanu, ca vorbire rostită în fața Tribunalului. Asupra vorbirii are toată răspunderea.

Cetim într'un ziar local următorul anunț: De închiriat fără filodormă în strada Pavel 5 o cameră și culină fără mobilier cu prețul de Lei 1500 lunar. Atragem atențiunea comisiei de carture nou înființată asupra acestei locuințe, care credem că se speculează în mod inadmisibil. Va fi la loc dacă forurile administrative de control, vor dispune în acest sens.

Articole de modă bărbătești
Svettere, mănuși, ciorapi pentru dame și copii, mărunțișuri cu prețurile celea mai moderate la
MOLNAR
Bul. Regele Ferdinand No. 9

De ieri se află în orașul nostru cunoscutul publicist Radu Cosmin, care a scris „Prin Ardeal” în capitala lui Bela Kun 2 volume, „Babilonul” 2 volume, „Satire” un volum de nuvele etc. Acum pregătește un nou roman de moravuri și a venit prin Ardeal să studieze tipuri și locuri de visu.

Artistul pictor Andr. Littezky despre care am amintit în ziar și-a închiis expoziția tablourilor frumoase, și pune în vânzare 6 tablouri cu prețuri extrem reduse. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestor tablouri, cari se pot vedea în biroul de ziare „Simplon” din Pasagiul Vulturul Negru, Oradea-Mare.

FABRICA DE PĂLĂRII „METEOR”
PASAGIUL VULTURUL NEGRU
Transformă cu mult gust tot felul de pălării de dame și pălării bărbătești.
Comenzile se primesc la „Erzsébet” Salon de pălării, 10

Ce se întâmplă cu antistia comunală. D. Voștinar primnotar și d. Sósos vicenotar au sosit ieri din Timișoara unde au discutat chestiunea reorganizării antistiei comunale. D. Primnotar a declarat că cele constatate la Timișoara sunt atât de deosebite și că nu pot fi aplicate la Oradea-Mare. D. Primnotar și Vice-notar lucrează în prezent la un plan nou de reorganizare potrivit intereselor particulare ale orașului nostru.

Un număr de 140 de învățători s'au prezentat ministerului de Instrucție cerând sporirea salariului. Dr. ministru Angelescu le-a promis că de la 1 Ianuarie se vor mări soloriali.

Schrank By Perless London
au sosit
stofe engleze speciale la
HACKMAYER
croitor bărbătesc
Strada Avram Iancu No. 2

De ale improprietărilor. Astăzi s'a prezentat d-lui prefect al județului V. Hodor o comisie a plugarilor din comuna Nojorid spre a se plânga că improprietățile nu s'au făcut ca lumea.

Am rămas peste 50 de plugari din această comună, toți foști militari, fără pământ, pe când s'a dat pământ, altora cari n'au fost militari și cari mai aveau pământ.

În fruntea acestei comisii a fost d. Ion Popp secretarul asociației plugarilor.

În special această delegație s'a plâns contra d-lui Grama.

D. Prefect a răspuns că va face demersuri.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor. Direcțiunea vânătoarei cu Nr. 78,598 din 18 Oct. 1923. face cunoscut că a numit în postul de Inspector onorific de vânătoare al jud. Bihor în locul D-lui Mănescu demisionat, pe Dl. Major în Rezervă N. Greceanu, care va lua dispoziții ca în baza legii vânătoarei să fie reorganizate societățile de vânătoare din județ.

Peninsula Balcanică scrie: După o telegramă Lafayette, colonelul grec Botzaris implicat în asasinatul din Kacavia își va relua postul său de atașat militar la București. E un obiectiv în politica Greciei ca, ori de câte ori o persoană marcantă se pătează cu o crimă să fie reabilitat de însăși oficialitatea greacă. Iar țara unde se reabilitează asasinii Greciei este România. Aici vine generalul Mazarakis, marele asasin al aromânilor care figurează în „Cartea Verde” a României; aici vine să fie decorat contare mitropolit grec care are pe conștiință zeci de suflete aromânești nevinovate. Tot aici vine acum colonelul Botzaris. Cerem guvernului român să revoace agrementul pentru numirea la București a acestui asasin. E și o politică de condescendență față pe poporul italian și o deferență față de poporul român căruia îi reputege sistemul asasinatelor.

Blănărie nouă!
Primesc tot felul de lucrări în blănărie cu prețurile cele mai convenabile.
Pasagiul „Vulturul Negru”
:-: prăvălie No. 82 :-:

Cumpărați dela producători!
Industria Textilă de Lână
— S. A. —
Bulev. Regele Ferdinand No. 13
Depozitul tuturor produselor :-: din fabrică. :-:
Vânzarea pe lângă prețuri de fabrică riguros fixate.
Telefon 16-63 Telegram: FONAL

Rador ora 4.

București. — Ministerul Muncii și Ocrotirilor sociale se va despărți în două, având în frunte doi titulari. Se va forma un portofoliu al sănătății publice și altul al muncii și cooperăției.

Proiectul de lege al acestei divizări se va prezenta azi Camerei și mâine senatului iar Joi va apare în Monitorul Oficial.

În vederea acestei divizări d-l ministru Săveanu va depune Joi jurământ, când se va desemne și celalt titular.

București. — Ministrul Justiției a trimis o circulară tuturor parchetelor din întreaga țară prin care le face atente că delictele de presă nu se vor judeca după prevederile noii Constituții ci după paragraful 24 al vechii constituții până la noi ordine.

Bucurgști. — D-nii Mrazec și Tănăsescu, secretari generali dela Industrie și Comerț au demisionat.

București. — Siguranța generală a statului și parchetul militar continuă instrucția în chestia spionajului. Ieri au fost arestați încă patru spioni cari făceau serviciul de legătură între Viena și Basarabia.

În scurt timp se crede că se va termina instrucția și că toții complicii vor fi arestați.

București. — Mâine sosește în capitală a comisiiune bulgară care va începe tratativele în chestia scoaterii de sub sechestru a averilor supușilor bulgari. Aceași comisie va trata și chestia averilor românești sechestrate de bulgari.

Belgrad. — Ștefan Sfetic, fost prim ministru al serbiei și președintele partidului radical a murit ieri.

CRONICA SPORTIVĂ

La concursul de campionat regional de box ținut la Oradea-Mare la 14 Oct. a. c. au câștigat titlul de campion de box al regiunii Oradea-Mare, următorii:

Categoria Cocos: Weisz Gerő.
Pană: Király Kálmán.
Ușoară: Frank Jenő.
Semimijlocie: Kálmán Sándor.
Mijlocie: Const. Vasilescu.
Semigrea: Privătesek Mihály.

Dintre aceștia au fost anunțați F. S. S. R. că vor participa la concursurile de Campion Național al României următorii: Vasilescu, Kálmán și Privătesek.

De remarcat este faptul, că Vasilescu deși face parte din categoria ușoară, totuși cu foarte mare ușurință a putut învinge adversarul care era dintr'o categorie de două ori superioară, iar anul trecut a deținut campionatul reg. de box din Oradea-Mare al categoriei grele, care este de patru ori superioară greutateii sale.

Suntem mai mult ca siguri că și la București va avea toate sursele de învingere.

Doriți se vă

aprovizionați eficient cu albituri și ciorapi? Incerca-ți odată la

Bermann

Pasagiul „Vulturul Negru”

Spălătorie chimică

Edificiul Bazar. Partea spre teatru

Primesc tot felul de haine — rufărie pentru curățit chimic. Călcatul hainelor se face imediat

Samuil Borgos

Aprovizionați Vă cu

Cărți, Reviste, Ziare, Jurnale de modă

dela biroul de ziare

„SIMPLON”

Oradea-Mare
Pasagiul „Vulturul Negru”

Căutăm corespondenți în toate orașele din județele Bihor Sătmar și Sălaj.

CATALOG.

Cu prețurile curente ale mai jos să fac eficient după măsură și după modele de modă de sezonului

costumuri de bărbați raglane pardesiuri maniale de iarnă cari satisfac pretențiunile tuturor la

Iuliu Gergely
croitorul bărbătesc
Bulev. Regele Ferdinand No. 55

- 1 Sacco după măsură din stofe jumătate lână neagră, sură, ori în alte culori L 1850—1930
- 2 Din material curat din lână în diferite culori sacco după măsură . . . L 2200—2330
- 3 În culori de modă I-a material din lână sacco după măsură . . . L 2780—2930
- 4 Din materiale de primul ordin din străinătate sacco după măsură . . . L 3280—3500
- 5 Pardesiuri, raglane și maniale de iarnă dela 1750 Lei în sus
- 6 Din materialele cele mai fine și pe lângă prețuri cari se vor fixa și pe comandă să efectuează costume de ceremonie și alte specialități.

TELEFON 3-98

PRODUSELE FABRICII DE BERE
CZELL
DIN CLUJ

Din cauza calităților lor neîntrecute sunt Mărcile Conducătoare

Berea nutritoare „Hercules” și Berea deschisă „Monoștor”

Cine dorește să bea bere bună să ceară pretutindeni numai pe acestea.

Lloyd 1749.—20.

Depou principal **„ORIENT”** S. A. pentru Industrie și Comerț la Oradea-Mare Str. Gilányi, 5—7. Telefon 3-98.

TELEFON 3-98

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ

❖ ❖ SOCIETATE PE ACȚIUNI ▲ ORADEA-MARE ❖ ❖

TIPOGRAFIA ȘI LITOGRAFIA

Strada Francisc Deák No. 2.

Telefon No. 10-02.

Araniată cu cel mai variat și modern material. Execută prompt și cu prețurile cele mai moderate: Ziare, Broșuri, Reviste, Afișe, Bilanțuri, Anunțuri, Invitări, Registre, Cărți de vizită și tot felul de lucrări în această bransă.

LIBRĂRIA:

Parcul Traian No. 6.

Telefon No. 10-16.

Asortată cu tot felul de cărți didactice și rechizite școlare; reviste și cărți literare și de știință românești și străine, furnizează cu prețuri de concurență: Hârtie, Creioane, Tocuri, Penițe și Materiale pentru Bănci și Birouri.

SECȚIA LITOGRAFICĂ

Înzestrată cu cele mai fine culori de cerneleuri execută cu cea mai mare fineță orice lucrări atingătoare în această bransă având un maestru-desenator diplomat.

ATELIERUL DE LEGĂTORIE

asortat cu materialele necesare cele mai moderne execută lucrări de bransă solid, curat, frumos și leftin. Incurajați industria Românească!